

Moholy-Nagy László versei

„Tizenkét éves koromban verseket kezdtem írni” — vallotta 1924-ben Moholy-Nagy László. Nem kétséges előttem, hogy ő az a Nagy László, akinek egy-egy versét 1911-ben, majd 1912-ben a *Szegedi Napló* közölte. Nem ő az első diákköltő, akinek versei még középiskolás korában megjelentek az újságokban: 1899-ben Juhász Gyula és Bauer Herbert — a későbbi Balázs Béla — ugyancsak a *Szegedi Napló*-ban debütált, s utóbb, 1922-ben, József Attila is csak hetedikes volt, amikor a szegedi lapok közölték első verseit. Moholy-Nagy Lászlónak az anyjáról írott verse éppoly jellemző, mint az ifjú Juhász Gyula anyaversei: az apa nélkül, támasz nélkül maradt család egyetlen megtartó oszlopát ünnepli benne a fiatal művész.

„Ahogy sebesülten hazakerültem, fölaadtam irodalmi terveimet” — írta még ugyanebben a vallomásában, miután beszámolt háborús élményeiről. Ebben azonban téved: a *Jelenkor* 1918. februári számában megjelent két verse éppen úgy cáfolja emlékezésének hitelességét, mint a Bodri Ferenctől közlendő levél, melyet 1918. december 18-án Babits Mihályhoz írt, s melynek mellékletéül — nyomuk veszett — verseket küldött a *Nyugat* szerkesztőjének.

Noha Moholy-Nagy László a modern képzőművészet, grafika, fotóművészet úttörője, a modern művészetek történetében nagyon jellemző irodalmi pályakezdése, sokoldalúsága. Ezért nem fölösleges talán — adalékul a magyar izmusok történetéhez is — közreadni ifjúkori költői kísérleteit.

PÉTER LÁSZLÓ

SZERELMES VERSEKET...

Szerelmes verseket írjak a nőnek?
 Kit minden: a vérem, a lelkem imád,
 Kinél epedően az álmin időznek,
 Kit bámulok égve, magasztos imát,
 Mely orgonaszóval a templomi csendben
 Felharsog a dóm kupolája alatt,
 Honnan szelíden lemosolygnak a szentek
 S búsan, haloványan az istenalak...

S hiába a versnek az éke, a bája,
 Hiába tekintek a nőre föl én,
 Ha mindezeket nem is érzi, se látja
 S elsenyvedek élve tüzének ölén,
 Míg árva szivemben a vágyak izennek
 Vad harcot a vágynak: ezer légió
 S várom, hogy a láz, a sebek behegednek,
 Hogy tűnjön a régi, enyésszen az ó.

Ha dús mezejéről az asszonyiságnak
Pár búzakalászt leszakítna kezem,
Pár sárgafejű, teli búzakalászt csak:
Várnám a halált, bíboros Szerелеm!
Kábultan a csók özönétül ölében,
Amely tüzelőn a fejemre letűz,
Hogy jöjjön el értem a gyászszínű ménen,
Ó, mert megemészti a testem a tűz!...

Szegedi Napló, 1911. november 5.

ANYÁM

Anyám, sodor az ár az élet hajóján
S a futó habokon míg előre megyen:
Múltba réved szemem!

Mennyi zátonyt hagyunk magunk mögött, anyám,
Zúgó hullámtorlat, ó, hány fenyegetett!
S mind meglátta szemed.

S féltő aggódással s aggó szeretettel
Vezetted életem hányatott hajóját
A vad szirteken át.

S kikerülve a vészt, amely rohanni kész,
A messze partokon boldogságnak révé
Sose tűnt elénkbe.

Méla borongások, nagy szomorúságok
Kikötője várt csak eddig hűségesen,
Ahogy emlékezem.

De minden bánatunk — hiszem — hogy ígéret,
Mely ígér biztatón boldogságot, szépet,
Ha közibénk téved.

S ahol a napfényes, boldogságos, szép part:
Nevetjük, mely régen reánk borút kavart,
Nevetjük a — vihart.

Szegedi Napló, 1912. december 3.

A DIADALMAS NYAK

Avas szokás, hogy fáj a szívem.
Pedig de jó a kínban kéjelegni!
A jégbepólyált akarás elaludt
S a leány ívelt nyakkal tovább él
S nem fül meg görcsös ujjaim közt.

Én azt akartam, hogy márvány-sétány
Legyen nyaka szegény, feszült ujjamnak,

De ujjam lágy egységgé úgy fonódott,
Hogy reszketőn ír verseket neki.
És büszke, átkos villogó nyaka
A megkergült, kuszált erekkel,
Amelyek kéjes izgalomban
Kéken s pirossan
Rohannak össze-vissza rajta,
Mint ezerágú és rángó polip,
A nyaka — szörnyűség! fehéren,
Épen tündöklik s úgy csókoltatja
Magát az éhes és dülledt szemekkel,
Hogy én megőrülök.

Jelenkor, 1918. február

IDEGEN TITKOK SÜRGÖNYDRÓTJAKÉNT

Hogy fáj, hogy rémíszte kedvesem!

Fáj ezer arca, milliom alakja,
Hogy mindíg más, de soha sincs bizonyság:
Nekem változik, vagy másnak üzenet,
Hogy engem csókol, vagy rajtam sikong át
Záporló tüzzel újabb kedveséhez.

Drótjául élek idegen titoknak,
Hogy rajtam át fusson minden üzenet!
Szerencsétlen fonál, remegve, bűgva
Hordozom búmat és minden percemet
Vegyülve buja vágyai tüzével.

De mégis! bennem vágat áramával,
Engem villámoz rejtélyes hatalma,
Hogy holtta sujtom, ki mohón, meztelen
Villámos kéjt vár s szerelmet hadarva
Akarja kedvesem csókját fölinni.

Jelenkor, 1918. február

MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ: A MUNKÁS